

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdető és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 árengedelményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELÉLŐS SZERKESZTŐ: Dr. Katona János.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐSZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy
 mai számunkhoz mellékelt utai-
 ványon az előfizetési díjat bekü-
 deni sziveskedjenek.

Helybeli előfizetőinket pedig arra kérjük,
 hogy előfizetéseiket, a hozzájuk
 küldendő iven, legyenek szivesek
 teljesíteni.

1908. január hó 4.

A Bars ezen évi első számával új
 alakban és tágabb tartalom-körrel indul
 meg. Megmarad azonban komoly iránya,
 mely nem új személy-kultuszt, nem is
 célja egyesek kisebbitése; egyedüli
 célja tisztán az, hogy Barsvármegye
 és Léva vidékének közügyét szolgálja.
 A politikai irányt nem azért vette fel,
 mintha az országos politikáról akarna
 értekezni; erre a szerény vidéki lapok
 nem hivatottak; de fővette azért, hogy
 a közügynek szolgálatában, a közéleti
 tények elbírálásában korlátokba ne
 ütközzék; fővette azért, hogy vélemé-
 nyét szabadon nyilváníthassa.

A politikában mindenkitől megkö-
 vetelik, hogy bizonyos szint valljon.
 Talán nem szükséges soká fejtegetnem,
 hogy milyen lesz a Bars politikai
 irányva. Nem lehet más, mint függet-
 lenségi irányú. Itt ismét meg kell
 jegyezmem, hogy az országos politi-
 kába nem akarunk bele elegyedni. De
 a függetlenség zászlajáért itt a vidéken
 is, kis körben is lehet eredményesen
 harcolni. Szerény határaink között
 célunknak tűztük ki az *egyéni függet-
 lenség* terjesztését. A mult idők egyik
 leggonoszabb bűne, hogy az egyént
 erkölcsileg tönkretette, nem engedte
 meg véleményének, akaratának kifej-
 lődését, meggyöződésével ellenkező *tényre
 kényszerítette*. Ennek az erkölcsöket
 mélyező kornak hatása — fájdalom
 — még mindig erősen érzik. *Az emberek
 nem mernek szót emelni az igazság mel-
 lett.* Nem merik hinni az igaz ügy
 diadalát, nem merik szabadon gyako-
 rolni alkotmányos jogait; egy szóval:
*nem mernek erkölcsileg független, egész
 emberek lenni.* A már romba dőlő erk-
 ölcstelen kormányzat törpítette le így
 az embereket, mert mindig és újra
 lábba tiporta az igazságot, mert haza-
 fiatlan és erkölcstelen üzelméit csak
 akaratuktól megfosztott egyénekkél
 végezhetette.

Ahol az egyén gyáva és tehetetlen,
 ott az egész sem lehet erős. *Ha Ma-
 gyarország független állását akarjuk
 kivívni, első sorban független gondolko-
 zásu, ép erkölcsű, erős akaratú egyéneket
 kell nevelnünk.* Lenyűgözött, megláncolt
 kezű emberekkel nem lehet harcba

indulni. Fel kell tehát szabaditanunk
 az egyént, hogy az *egészet* szabaddá
 tehesstük. Csak független gondolkozásu
 emberek alkothatnak független és sza-
 bad államot. *Ennek az egyéni függet-
 lenségnek helyreállítása* fogja tenni az
 új Bars legszebb feladatát. *A jövő nem-
 zedéket már függetlennek kell nevelnünk.*

Egyebekben pedig megmaradnak
 azon célok, a melyekért a Bars már
 több mint negyedszázad óta dolgozik.
 Ez a mult mindenestire megkönnyíti
 feladatomat, de tekintve a mi társa-
 dalmunk fejlettségét, nagyobb igényeit,
 a vállalkozás mégis merész. De kellett
 vállalkoznom, erkölcsi kötelességem
 volt ez, mert itt Léván tanultam, hogy:
nobile officiumot elvállalni és azt becsü-
 letesen betölteni kötelesség, és hogy a
 jól kezdett, közhasznú intézményeket
 minden önzetlen lelkületű embernek
 támogatnia kell.

Reám hárult a feladat, én vállalom,
 de kérem hozzá polgártársaim szives
 támogatását.

Dr. Katona János.

A vármegye.

A vármegyék feladatát és rendelte-
 tését a lezajlott darabont korszak
 alkotmányellenes cselekményei igazol-
 ták. Az abszolút hatalom fényén mutat-
 kozó perspektívában hatalmas arányok-
 ban törtek elő a vármegyék alkotmány-
 védő bástyáinak körvonalai. Az egész
 országban beállott kínos feszültség és
 bizonytalanság közepette egyedül a
 vármegyék közgyűlési terme tartotta
 fenn a csüggedő lelkekben a haza
 jövődjében való reménységet, a küz-
 delemhez való kitartást és lelkesedést.

A vármegye szava keresztül zuggott
 a bérceken, a völgyeken és az illuzi-
 ókból kivetkőztetett, hitében letört,
 reménységében megcsalódott nemzet
 feleszmélt fásultságából s az alkotmány
 védő sáncaira állva hihetetlen energi-
 ával megkezdte a fékevesztett hatalom
 ellen való küzdelmet, a melyet csak az
 tett keservessé, nehezen elviselhetővé,
 hogy akadtak nyomerult árulók, a kik
 a hatalom bérenceivé szegődve segí-
 tettek az alkotmányt, a magyar nemzet
 ezeréves életének ezen egyedüli bizto-
 sítékát sárba tiporni.

* * *

Barsvármegye, a Balogh Jánosok vár-
 megyéje, ott állott az első sorban. A
 vármegye alispánja Simonyi Béla
 hazafias lelkesedésének egész melegével
 állott a küzdők élére; igaz, hogy a
 vármegye tisztikarának egy részét is
 részben megszállotta a kishitőség s
 hogy itt is akadtak, kik koncert és a

kijáró zsoldért megcsókolták azt a kezét,
 a mely alkotmányunkat arcul ütötte,
 egészben véve a vármegye küzdelme
 nem volt meddő, mert a hatalom, az
 erőszak, sem ígéreteivel, sem fenye-
 getéseivel nem tudott részt útni a bász-
 tyákon, mert a vármegyének Garami
 érdekeltsege mint törhetetlen falanx
 állott, mert a vármegye élére kirendelt,
 helyesebben talán a vármegye ellen
 kivezényelt darabont káplár egy-két
 tisztviselőn kívül nem talált senkit, aki
 vele szóba is állott volna.

A zsitvavölgyi uraságok ez alka-
 lommal is megmutatták, hogy ők nem
 tartanak a küzdőkkel. Visszavonultak
 oduikba s onnan fumigálták a férgeteg
 dulását, a villémok és menykövek csat-
 togását. A régi letört gárda emberei
 eltűntek, mint valami szinpadi sülyesz-
 tőbe esett alakok. De a vármegye ge-
 rince, a Garamvölgye s tisztelet a
 kivételeknek odaát a tulsó részről is
 többen, állták rendületlenül a harcot.

Hát hogy a rend helyreállott, s a
 drótokon mozgatott szinpadi figurák
 visszaülyedtek, a honnan jöttek, a
 semmisségbe, következőképen a vár-
 megyéknél is megkezdődött a purifi-
 káció. Ha az osztó igazság mérlege
 szerint kellett volna ítélnünk, nem ta-
 láltunk volna elég nagy és súlyos
 büntetést azokra, a kik magukról meg-
 feledkeztek és a sötét korszakban
 elhagyták a vármegye viharokkal
 küzdő hajóját. De ime a vihar elmul-
 tával a néma odukból elősompolyogtak
 a régi gárda emberei, megkönyékeztek
 az alispánt, a kit mi egyébként vir
 integer scelerisque purusnak ismerünk
 s a lefolyt küzdelemben kifejtett tevé-
 kenységét a legnagyobb tisztelettel s
 elismeréssel honoráljuk, de ép az ő
 közreműködése mellett megalakítják a
 békepártot s a keserves harcokon
 keresztül kivívott eredmények része-
 seivé teszik azokat, a kiket el kellett
 volna takarítani, ki kellett volna seperni.

Jól tudjuk ennek a békepártnak
 intencióját. Ez a békepárt, a melynek
 zömét azok képezik, kik az alkotmányos
 küzdelemtől távol tartották magukat,
 azon nyíltan beállott céllal jött létre,
 hogy a vármegye független nagy többsé-
 ge akaratának a székhely kérdésben
 gátat vessen, de uti figura docet, vol-
 takép az a leplezett célja, hogy a
 letört bayardokat minden pozícióikba
 vissza ültesse s a régi gárda emberei
 ismét kezükbe kaparíthassák a vár-
 megye gyeplőjét.

Hangsúlyozzuk, hogy soha szemé-
 lyi ellentétek nem vezettek bennünket,
 Garamvölgyieket, mert kinek-kinek
 szellemi s erkölcsi értékét mindenkor

köteles tisztelettel mérlegeltük, de lehetetlennek tartottuk azt, hogy azok a férfiak, kik az alkotmányos küzdelemben oly kitartást, oly áldozatkészséget tanúsítottak, hogy ma megtagadják eddigi működésüket s a régi rendszert hallottaiból feltámasztani iparkodjanak.

Ez lehet Machiavellinek a tanítása, de nem illik s nem méltó a magyar ember önéreztéhez. Az abszolút hatalom palotája összeomlott s maga alá temette a bennelakókat. Hadd verje fel a romokat a feledés moha, de nekünk azokat felturkálni, azt újra felépíteni nem szabad.

A kinek a homlokára rásütötték a hazafiatlanság bélyegét, a ki ellentünk viselt hadat, azzal mi nem szövetkezhetünk.

Ezt megteheti a békepárt, ez méltó ép a békepárthoz, melynek rejtett céljait jól ismerjük, de nem teheti az, a ki nem csak kényszerűségből, de hazafias érzületből állott a küzdők sorába.

Hogy a vármegye megtagadjon multját, hogy egyetlen tettével sárba rántsa a nemzeti ellenállás összes eredményét, hogy meghazudtolja saját magát, azt még a békepárt részéről is érthetetlennek, lealázónak tartjuk.

S nekünk, Garamvölgyieknek, a kik láttuk a régi korszak elsőmpolygó embereinek és a maróti kisebb érdekeltiségnek ölekezéseiből az ugynevezett békepártot megszületni, minden erőnkben tiltakoznunk kell, hogy a vármegye tisztviselőkarát ennek a pártnak karjaiba dobják akár preszióval, akár állások s más előnyök ígéréseivel.

A vármegye az alkotmányosság védbástyája. Ha ezt szívünkön viseljük, akkor önmagunk, hazánk és vármegyénk iránt való kötelességünk, hogy

a bástyákra csak azokat a férfiakat állítjuk, kiknek hazafiasságáról magunknak meggyőződést szereztünk.

Hogy a békepárt másként gondolkodik, az lehet az ő privát egyéni passziója, de ennek a felfogásnak pusztulni kell a megye közgyűlési terméből.

Dr. Kersék János.

* * *

Teljesen meg vagyunk győződve, — hogy ma már nem csak a Grami érdekeltségénél, de Barsvármegye egész hazafias közönségénél egyakarattá érelődött a székhely áthelyezésének kérdése; úgy látjuk, úgy érezzük, hogy teljes erővel szervezkednünk kell a darabont világ aspirációinak elnémitására, Léva város közönségének nemzeti sovinizmusára van szükségünk, hogy az uton-utfélen felburjánzó hazafiatlan törekvés gyökérszáleit kitépjük.

Csak ez esetben, az árulók elnémitásával, a nemzet vakmerő ellenségeinek letörésével lehet reményünk, hogy a magyar nemzet ellen irányuló támadásokat közakarral elháríthassuk, a vármegyének erejét a könnyen bekövetkező védelmi harcban kifejtessük.

Nemzeti kormányunk nem tér ki a vármegye közönségének, a törvényhatósági bizottság ezen irányban kifejtett törekvéseinek támogatása elől.

Alkotmányunk támogatására, biztosítására irányuló mindennemű törekvést szívesen karol fel nemzeti kormányunk, mely feladatává tűzte a vármegyének, a városoknak a nemzeti küzdelmekben való megerősítését.

Ebben a reményben élünk és hiszünk, hogy Barsvármegye hazafias közönsége kormányunk bölcs, erélyes támogatásával megszerezheti, biztosíthatja a feltételeket, melyeknek segítségével az idők végtelenéig biztosíthatja a nemzeti küzdelmekben diadalait.

Tisztújító közgyűlés.

As elmúlt év utolsó előtti napján tartotta Barsvármegye törvényhatósági bizottsága tisztújító közgyűlést. Helyesebben mondva tisztújítás nem történt, megmaradt a régi tisztikar. Még nagyobb a szóban rejlő ellenmondás, ha a régi restauráció kifejezést alkalmazzuk. E szó eredeti értelmében *felfrissítést, helyreállítást* jelent. Lett volna mit felfrissíteni, *helyreállítani*, de helyreállítás nem történt, csak azzal a bizonyos sűrű fátyollal takarták be a szépséghibákat. És ebben a nem egyenlő elemekből alakult tisztikar is szolidaris volt. Akik oly gyakran, és mindig elsősorban szokták előrántani a *nemzeti szempontokat*, azok most erről mélyen hallgattak, s a lekezesítő nagy oszméket most elnyomta egy köznap, rideg fogalom: a *kenyér*. De lássuk a közgyűlés lefolyását.

A közgyűlés megnyitása.

A szorongásig megteit teromben 10 órakor *Simonyi* alispán megnyitotta a közgyűlést, illetve küldöttséget kért fel a főispán meghívására. A küldöttség élén csakhamar megjelent *Lippay* főispán, harány éljensége közepette. Üdvözlötte a törvényhatósági bizottságot ezen ünneplés alkalmából, midőn a vármegye közönsége *legmagasabb, alkotmányos* jogait gyakorolja. (Az eredményt tekintve ezen kijelentés erőszatírának is vehető.) Reményli, hogy a hazafias szempont és a vármegye érdeke legegyszerűbben a törvényhatósági bizottság szeme előtt most, és nem a *bosszu*. (Ezt a valószínűleg sugalmazott szót kétszer is kiemelte.) Hanguloyosta továbbá, hogy ő nagy súlyt helyes a tisztújításra, a tisztviselők választására, mert ha ez megdől, vége a megyei autonomiának. (Ugyanosek szatira.)

A tisztikar lemond.

Ezután *Simonyi* alispán összes tisztársai nevében is, lemondott hivataláról, azt illetve azokat a törvényhatósági bizottság rendelkezésére bocsátván, mire a vármegye

T Á R C A.

A polgárság történelmi kifejlődése.

Irta: Köveskúti Jenő.

Felolvasta szerző a lévai iparosoknak december hó 26-án tartott estélyén.

A minap egy küldöttség járt nálam, szolgáltatnék valami felolvasást a lévai iparos polgárok hangversenyére, amely táncmulatsággal lesz összekötve.

— Milyen legyen a felolvasás, mulató, vagy tanulságos? kérdeztem én.

— Csak tanulságos, felelte a küldöttség szinte egyhangulag.

Tehát tisztelt közönség: kedves asszonykák, táncolni vágyó leányok és ifjak, én nem lehetek büntös abban, ha ez a felolvasás unalmas talánna lenni. Feleljen érte az a küldöttség, mely az önök érdekeit oly csekély mértékben tartotta szem előtt.

De hogy legalább a felolvasás tárgya ne legyen érdektelen, alkalmasnak találom, hogy ezen a *polgári mulatságon* magukról a *polgárokról* szóljak: az ipari foglalkozás, a polgári társadalom és polgári osztály kialakulásáról.

Ott kell kezdenem az ősi korban, amikor az embert kiütötte az Úr az édenkertből s az ember vigasztalanul bolyongott az őserenyetegben. Arcáról eltűnt Isten képmása, szívéből a béke. Iszonyu nyomorba süllyedt. Eledelőt csak nagy gonddal tudta megszerezni, életét nagy fáradsággal megmenteni.

Körülbötte ezer veszedelem ólálkodott. Itt egy vadállat leselkedett reá rejtekéből, ott a barlangban, melyet lakásul választott, egy földrengés következtében reája omlott a szikla. Gyakori zivatarok, viáramlások nyugtalanították életét; a föld néha megnyílt, belsejéből tűz ömlött ki s ez tette reá névsze siralomvirágygá az életet.

És így küsködött az emberiség évezredekben keresztül.

Fázott, didergett az ősember, mert nem volt ruhája. A fűgefá-öltöny, melyet még a paradicsomból hozott magával, nagyon szellősenek bizonyult. Ruhát kellett szabni, mely az idő viszontagságai ellen megóvja. Vajjon miből készíthetett az ősember első ruhája? Bizonyára nem angol szövetből és nem francia delénből. És brüsszeli csipke sem díszítette az első *toilette*. Az ősember az elejtett állat bőrét egyszerűen magára terítette. Ez volt az első öltözet. S nem nyugodott addig, amíg családjá számára is hasonló öltönyökre szert nem tett. Később már testéhez formálta öltönyt, szabdalván addig, amíg az alkalmasabb lett s a test idomait kidomborította. És csaknem bizonyos, hogy a nők voltak azok, akik a szabómeesterséget illetéformán felalálták. Hogy is tűrhette volna el az őskor szép leánya, szép asszonya, hogy a barlangi medve bőrből készült téli kosztüm eltakarja testi bájait. Dehogy tűrte. Hiuk voltak és tetszelgők akkor is az asszonyok. Emberi

östalajdonság es. Tudósok kik az ősember életét buvárolják s fölkeresik azokat az ősi tüsbelyeket, ahol az első emberek tartózkodtak, felkutadják a legrégibb barlangokat, az első emberek palotáit; megtalálták a festéket, amelylyel az ősidők szép asszonyai és leányai szépiették, kendőzték magukat. Sárga, piros festék es, mely azt igazolja, hogy az ember vad állapotában is törekedett a szépre. Milyen büszke lehetett az a kisasszony, akinek tigrisbőről volt a toilette-je s hogy lenéshette bienabörbe öltözött barátinjét az a menyecske, aki oroszlanbörkosztümre tett szert.

Am a ruházaton kívül egyéb szükséglete is van az ősembernek. Azok az eszközök, melyekkel ruháját összeöltöztette, melyekkel eledelőt megszerszendő, a vadállatot, leütötte, melyekkel most már csinosabb, és kényelmesebb gunyhóját építette, készítéskben, előállításukban, anyagukban és csinoságukban az emberi művelődésnek egy-egy fokát jelentik.

Ime, az emberi művelődés az iparűzés-sel kezdődik, az ember első kulturműködése ipari munka, s az emberiség első művelői, az őnök ősei, m. t. hallgatóság, iparosok.

Bizonyos magasabb fokú műveltségre eztele már az ipar az emberiséget, amikor elválnak egymástól foglalkozásra nézve az emberek, elkülönülnek, hogy csak évezredek múlva, vagy soha ne egyesüljenek, Hogy történt es?

pecsétjét átadta az elnöklő főispánnak. A főispán a tisztújító közgyűlés tartamára jegyzőül *Kosztolányi* Istvánt és ügyészsül dr. *Znamenák* Istvánt nevezte ki.

A jelölés

Az elnök fölhívta a közgyűlést, hogy a jelölő bizottságba válasszon 3 tagot. Dr. *Belicza* Pál, *Pintér* Károly, *Kazy* János és *Kachelmann* Károly bizottsági tagokat ajánlja; a közgyűlés az ajánlottakat kiküldi, a főispán pedig a saját hatásköréből kifolyólag *Kosztolányi* Sándort, *Dombay* Vilmost, Dr. *Bottka* Győzöt nevezte meg a jelölő bizottság tagjai gyanánt. Ekkor *Holló* Sándor bizottsági tag a garami érdekeltség nevében a következő nyilatkozatot tette:

A garami érdekeltség kebelében a *kultúrpartnak* *Holló* Sándor és társainak alispán-jelöltje *Mailáth* István ur visszalépett a jelöltségtől.

Visszalépésére vonatkozó végelhatározását tartalmazó hozzámm, mint a párt elnökéhez intézett sorait decz. 5 én vettem kézhez; ennek folytán decz. hó 8-ig a pályázati határnapig más jelöltet állítani — párt szervezeti eljárás mellett — teljes lehetetlen volt.

Miután a határidő meghosszabbítására vonatkozó kérelmünket intéző körreink nem teljesítették: jelöltet nem állíthatunk; vármegyénk két legfontosabb állásának beöltésénél jogainkat nem gyakorolhatjuk.

Az alispáni és főjegyzői állások betöltésénél tehát szavazni nem fogunk.

Tiszteletteljes előterjesztésünknek jegyzőkönyvbe vételét kérem.

A nyilatkozatnak a jegyzőkönyvbe vétele ügyében egy kis vita indult. A maróti urak tagadták, hogy egy törvényhatóság kebelében párt lehessen (tehát *Béke-párt* sincsen), s tiltakoztak a jegyzőkönyvbe foglalás ellen. *Mailáth* István is nyilatkozott ezen kérdésre vonatkozólag, hogy t. i. ő már nov. 16-án közölte álláspontját, ugyanez

értelemben *Báthy* Lászlónak november hó végén már irt is; tény azonban, hogy *Holló* Sándor felhívása következtében hivatalosan a jelöltségről csak decz. hó 5-én a garami párt elnökéhez intézett levelében mondott le.

Végre *Simonyi* Béla, majd a főispán hozzászólása után mindenki belenyugszik, hogy a nyilatkozat, *Mailáth* István megjegyzésével együtt jegyzőkönyvbe vétessék.

A jelölő bizottság ezután elvonult a főispáni szobába, a főispán pedig a jelölés tartamára a közgyűlést felfüggesztette.

Szünet alatt

A teremben működött a kapacitálás. A suttogók és nagyhangusok, a mézes-szájnak és terroristák ekkor ügyekoztek a garami vidék gyengébb szívű elemeit a maguk számára meghódítani, illetve *könyörületre* bírni. S amint az eredmény mutatta, nem sikertelenül. *Holló* Sándor nyilatkozatából kifolyólag a garami érdekeltség tagjai ném tulajdonítottak nagy fontosságot az ezután következő választási tényeknek. Többen távoztak is a teremből, az ottmaradtak közül is néhányan tartózkodtak a szavazástól. Így nyílt terük a kapacitálónak is. Volt rá idejük elég, a jelölő bizottság nagyon sokáig csinálta a dolgát. A teremben egyre sűrűbb dohányfüst és nagyobb hőség fojtogatta a bizottságot.

Ellenjelölt nélkül.

Végre megjelent a kandidáló bizottság. A főispán egyenként veszi elő a jelöléseket. Az alispáni állásra egyedüli pályázó *Simonyi* Béla, egyhangulag megválasztott alispánnak jelenti ki. Jobboldalon, és a nézőközönség helyén lelkes éljenzés. Az alispán megköszöni a törvényhatósági bizottság bizalmát — ámbar annak egyik része — ugymond — nem ért egyet az ő megválasztásával, de reményli, hogy nincs a teremben egy bizottsági tag sem, aki az ő hazafias megbízhatóságában kételkednék. Programjával a *béke* helyreállítását tűsi ki. Hangsúlyozza, hogy

iparosságot már elnyomta s khasználta a katonák és papság osztálya. — Elnyomta anyagilag és elnyomta szellemileg. Ez az iparososztály már szolgává, sőt rabszolgává süllyedt.

Egy hatalmas, egy erős társadalom keletkezett, mely a vagyonban a legnagyobb ellentéteket mutatja. A papok és katonák mérhetetlen gazdagsággal és jogokkal bírtak, a munkásosztály pedig nyomorban sanyilódott. S mindez a rabszolgaság eredményezte. A rabszolgaságon nyugodott ez az első társadalmi rend. — *Rabszolgatársadalom* volt ez.

Habár az iparosság szolgaságba süllyedt, ám azért élt és alkotott. Ennek a felolvasásnak szük keretei nem engedik meg, hogy bemutassam szokot az őserégi emlékeket, melyek az ókor ipari alkotásairól csodás dolgokat beszélnek. Roppant építmények, rengeteg városok, föld alól előkerült fegyverek, edények, ékszerék, szoborművek mutatják, hogy az ókor iparos osztályában miocoda szellemi erő szunyadosott. Ha ez az erő öntudatra ébred és megmozdul . . .

És egyszer csak öntudatra ébredt s megmozdul. S ezzel megindult egy örök-időkre szóló harc az osztályok között: az osztályharc. Az iparos osztály érvényesülni akart a műveltségben és politikában egyaránt. Résszt követelt magának a jogokban és az ország kormányzásában. Kürdelme mindig hamafias volt s éppen ezért diadalmaskodott ja. — A katonai és papi uralmat

a vármegye minden, bármi kis részét egyenlő szeretettel fogja felkarolni és jólétét előbbre vinni.

Az alispán ezután letette az esküt, mire visszakapta a vármegye pecsétjét.

Ugyancsak ellenjelölt nélkül lett főjegyzővé *Mailáth* István, árvaszéki elnöké Dr. *Kiss* Mihály. (Éljenzés a főtebb említett oldalról.)

Van már ellenjelölt.

A főügyési állásra a jelölő bizottság első helyen dr. *Persay* Ferenczet (aki pedig nem is a szokásos toga *candidá*-ban, hanem *sordida*-ban jelent meg), második helyen Dr. *Gyapay* Edét jelölte. *Belcsák* László ányújtja a szavazást kérő ívet, mire az elnök elrendeli a szavazást, a szavazatszedő bizottság elnökéül *Báthy* Lászlót, tagjaiul *Bottka* Győzöt és *Medveczky* Sándort nevezven meg. A bizottsági tagok névjegyzékét *Bodó* János olvassa. (Ez az új névjegyzék csodálatosképen nem jutott a garami bizottsági tagok kezébe.)

A szavazást az aranyosmaróti járás kezd meg. Mivel a központban jobban ismerik a jelölt érdemeit, az aranyosmaróti járásból *Persayra* 52 szavazat esett, míg *Gyapayra* csak egy. A szentkereszti járásból 18 szó esik *Gyapayra*, kettő *Persayra*. Körömcéről *Persayra* 5, *Gyapayra* egy. Jön a lévai járás. Ha ez egyértelműen *Gyapayra* szavaz, úgy *Persay* ügye elveszett. De a házalások, esdeklő levelek, titkos hatalommal működő érdekszálak, kü önösen a gyengébb lelkületűeknél célt értek; *Persay* itt is kapott 10 szavazatot, *Gyapay* 46-ot. A lévaiakból *Persay* megkapta a maga egy szavazatát, *Gyapay* 21-et. Az oszlányi járásból *Persay* 10-ot. Ujványáról *Gyapay* egyet. A verébeyi járás megtagadta a szját fiát: *Gyapay* 4 szavazatot kapott, *Persay* 16-ot. Meg a tisztviselők voltak hátra; ezek közül a lévai polgármester lezavazott *Gyapayra*, három nem szavazott, a többi kilencz *Persayra* adta szavazatát („Mindnyájunkat érhet

felváltotta a *vagyon*, ezt pedig a nép hatalmán nyugodt uralom; a *demokrácia*.)

Az iparososztály immár több államban bevonul a tanácsstermekbe: művelődik. — Adósságáért többé senki el nem zárható, rabszolgaként el nem adható. — Az iparos osztály vagyonban is emelkedik. Sőt emelkedik az ipari foglalkozás értéke s Athenben végre odafejlődtek az állapotok, hogy az állam ügyeit a nép akarata intézte s egy időben éppen egy cserző varga — *Cleon* tartotta kezében az állam sorsát. Ha politikája nem mondható is szerencsésnek, örök érdeme marad, hogy osztályának harca mellett hazájának érdekeit soha sem tévesztette szeméi elől, sőt hazája érdekeiért küzdve, a csatatéren halt meg.

Athén példáján indulva más országokban is győzött a demokrácia. Sőt kivíta a demokráciát a minden ókori államot magába olvasztó római világirodalom is, de csak azért, hogy azán neosokára ismét a császári önkény igájába hajtsa büszke fejét. A császári önkény elnyomta a szabadságot, de az ipar és művészet ez elnyomatás alatt is meg nem szűnt alkotni és művelőleg hatni az emberiségre. És erre most valóban oly nagy szükség volt! A pogány vallás csatlóka fénye mellett haladó emberiség az erkő csatelenység fertőjébe került. A pogány istenekben már senki sem hitt. — Sokan tehát az érzéki élvezetekre adták magukat, mások, a jobbak pedig keresték az igazságot. De nem találták. S ez kétségbe ejtette az em

Erős férfiak arra vállalkoztak, hogy megvédik idegen törzsek, idegen népek betörése, rablásai ellen a földet, ahol letelepedtek; vagy arra vállalkoztak, hogy új haszát szereznek. Ezek lettek a katonák. A gyermekeik is katonák lettek. Mások, álmódor természetű emberek az emberiség származását, az istenség létét, akaratát magyarázzák, s ámulatba, csodálatba ejtik embertársukat elbeszéléseikkel. Ezek okos, tudós, istenes férfiak, ezek lesznek a *papok*. Papi hivatalukat gyermekeikre átörökítik.

S kiválik két hatalmas osztály: a *katonák* és a *papok* osztálya. Megszerszik a hatalmat, még pedig amazok a fegyver, emezek pedig az istenek erejével s elnyomják az emberiség első művelőit, az iparosokat. Elrabolják tőlük a termelés eszközeit: a *földet* és a *munkát*. Amazt fegyverben alapuló és az isterektől nyert hatalmuknál fogva egyszerűen a magukénak tulajdonítják. — Emezt úgy szerzik meg, hogy a meghódított népeket rabszolgaságra vetik s *ingyen munkára* tesznek szert.

Elcsenévészett, elpusztult ily viszonyok között az *iparos osztály*. Csak az ipar maga fejlődött. Hízen a katonaságnak fegyverre, megerősített városokra, a papságnak fényes templomokra volt szüksége, mindkét osztálynak pedig rangjához illő fényes ruházatra. S mindezt az iparosság szerezte meg, készítette el.

Csak hogy ez az iparosság már nem volt független, nem volt szabad. Est az

baleket". Így a szavazás eredménye: Persayra 105 szavazat, Gyapayra 93, a így ismét a *viharedzett* Persay lett Barsvármegye tiszti főügyésze. Mikor az eredményt kihirdették, a karzati *lelkes* közönség vállaira emelve hozta be a főügyészt a közgyűlési terembe, ő azonban szerényen lehajtott fővel fogadta az ovatiót, sőt odafőn, a f-lső táblánál is mintha azt lehetett volna olvasni az arcokról, hogy: *"ne gúnyolj Róma!"*

Ismét ellenjelölt nélkül.

A főispán közfelkiáltással megválasztott első aljegyzőnek jelenti *Bodó* Jánost. (Ekkor hallatszott a leglelkesebb, legtombolóbb lelkesedés a helyi közönség elkerített helyéről.) — *Közfelkiáltással* lett központi főbíróvá *Rudnyánszky* Titusz, lévai főbíróvá *Ordódy* Endre; verebelyi főbíróvá *Nedecký* Vincze, szentkereszti főbíróvá *Finka* Sándor, oszlányi főbíróvá *Ponocký* István. — Árvaszéki ülnökök: *Illés* Béla, *Kosztolányi* László, a harmadik ülnöki állásra már több jelölt van; I-ső helyre *Lüley* György (I), II-ra *Rajcz* Kálmán, III-ra *Szabó* Kálmán, IV-re *Dr. Kraft* Dezső jelöltetett, ennél fogva újra szavazás történik.

A 3-ik ülnöki állásra való szavazás mindvégig igen érdekes volt. Már kezdetben nagyobb kilátásai voltak a győzelemre *Kraft* Dezsőnek. Ezt igazolta az is, hogy a marótiak közül többen szavaztak *Rajcz* Kálmánra, s ez *Lüley* nézve veszteség volt. A lévavidékieket nem térítette el a művésztestvér kiruccanása a maróti lapban, hiszen szavuknak állottak és *Kraft* Dezsőre szavaztak. Meg is volt a többsége, de a tisztviselő-tröszt ismét lerontotta. Még így is az első szavazás után *Kraft*nak volt többsége; a pótszavazásnál *Lüley* javára még leszavaztak hárman; *Kraft*nak is lett volna még szavazata, de a rettentő hűség következtében már előzőleg két lévai bizottsági tag kénytelen volt kivonulni, s azok nem értesítettek; a teremben levő újbányai polgármester pedig

beriségét. Erkölcetelenség, tobzódás, nyomor, elnyomatás, szolgaság, bizonytalanság, hitelenség, kétségbeesés mindenütt! Ki lesz, aki megváltja mindezekről a világot. Valóban Istennek kell lejönnie a földre, hogy megvigasztalja az emberiséget.

És lejött az Isten. Emberi testet öltve megszületett a betlehemi jászolban. Közvetlenül szólt a testi-lelki nyomorba süllyedt társadalomhoz a tanítása által *új erkölcs, új szabadság, új eszmék, új műveltség, új hit és új társadalom épül fel.* *Ime* Krisztus születésének művelődéstörténeti roppant jelentősége.

Krisztus tanítását csaknem minden nép elfogadta, de fájdalom, csak felig értette meg. Az észak jégmezőiről, kelet ismeretlen tájairól dél felé özönlő, vándorló népek hódolva borultak Krisztus keresztiének lábaihoz, de társadalmi berendezkedéseikben nem követték a krisztusi szeretet tanait. A honfoglaló népek vezérei *elfoglalták* a termőföldet, de egyszersmind *le is foglalták* azt maguknak, amivel kizárták a nép millióit a termelési eszközök birtokából. — Adtak ugyan az így lefoglalt földbirtokból másoknak is bizonyos részt, de csak *hűbérül*, azaz haszonbérbe, fegyveres szolgálatokért vagy terménybeli ellenszolgáltatásért. Senkinek sem volt *szabad birtoka*, mert a birtok a fő hűbérlő uré volt. Senki sem volt *független*, mert hűbére után mindenki hűséggel és szolgálatokkal tartozott hűbéruának.

Az új társadalom ezen a hűbéri intézményen nyugodott, azért *hűbéri társadalomnak* nevezik.

nem mert lezavarni a földijére. Így *Lüley* György választottt árvaszéki ülnökké 108 szavazattal *Kraft* Dezső 102 szavazata ellenében. *Rajcz* Kálmán 9 szavazatot kapott.

Egyhangú választások.

Szabó Lajosnak ellenjelöltje nem lévén, közfelkiáltással II-od aljegyzővé lett. (Nem nagy dicőség annak, aki már *független* is volt!) III-ik aljegyző *Dr. Rajcz* Géza. Árvaszéki jegyzővé *valósággyal egyhangulag* *Dr. Kraft* Dezső választott meg. I. oszt. szolgabírák: *Truszká* Antal, *Berczelly* Miklós, *Reidner* István, *dr. Ordódy* Vilmos, *Benkovich* Guidó. II. oszt. szolgabírák: *Gáldy* Kálmán, *Lates* Sándor, *Técsey* Elemér, *Bolemann* Vilmos.

Ezután még a főispán szokás szerint tiszteletbeli tisztviselőket nevezett ki; a megválasztott tisztviselők beosztására nézve nem tett változtatást, kiki megmaradt helyén. Végül az összes tisztviselők — az előbb már fölesketett alispán kivételével — letették az esküt a törvények és alkotmány megtartására; esküt tettek erre újból azok is, akik nemrégiben ugyanezen alkotmány megsértésében bűnösök voltak.

* * *

Ezen ugynevezett "tisztújító" közgyűlés igen sok mély tanulságot rejt magában. Az eredmény újra megcáfolatlanul azt hirdeti, hogy Barsvármegye székhelye mostani helyén — *nem jó helyen van.* Mit használt a három tisztviselő hazafias magatartása a múltban, mikor a *darabantokat* csak úgy megválasztották mint őket, sőt mivel a kozmás urakat féltették a garamiak bojkottjától, a darabantok még lelkesebb ovatióban részesültek? Vajjon megmarad-e a szép példa lelkesítő hatása, mikor az integer tisztviselők is elősegítették a reus-ok újra választását? Hát nem ők a hibások ebben; a hiba ott van, hogy a mostani székhelyen és környékén nincsen *tiszta magyar közvélemény*, nincs *magyar társadalom*, mely a

A hűbériség megvetette alapját egy új, elnyomott osztálynak, a jogtalan parasztok osztályának, mely később megkezdte a jogokért és a tulajdonért való küzdelmet ép úgy, mint az ó-kor elnyomott szolga osztálya. Küzdelme nemzeti alapokon álló küzdelem, mely az újabb időben diadallal végződött.

Hát az *iparosok és kereskedők* osztálya mint illeszkedik be az új, hűbéri társadalomba? Az iparos népet a keresztény társadalom is csak úgy megvetette, mint a pogány társadalom. Kezdetben ügyet sem vet reá! Be se illeszti hűbéri szervezetébe. Az iparosok és kereskedők mint földbirtok nélküli osztály, ott települnek le a várak közelében s élnek kézimunkájuk, készítményeik után, melyeket a várakban lakó vagyonos hűbéresek busásan megfizettek. Később vagyona tesznek szert, melyet hogy megvédelmezhesse nek: lakásaikat falakkal veszik körül. Így keletkeznek a városok. E városokban egy külön álló vagyonos, *művelt és erős iparos és kereskedő társadalom* fejlődik ki. Éssre veszik ezt a hatalomra törekvő fejedelmek és kapzsi hűbéresek. Igába akarják hajtani a vagyonos polgárságot. De ez most nem sikerül úgy, mint egykor, az emberi társadalom alakulásának kezdetén, az ó-korban. A polgárság falakkal körülvett városából harcra kel a hűbéresek ellen. Harcra kel és megindul az *osztályharc* polgárság és nemesség közt, mely a polgárság nemzeti alapokon viv meg s mely végre is az ő győzelmével végződik.

(Folyt. köv.)

hazafias szempontot minden más fölé helyezné.

Ne vegye ezt senki pusztá frazisnak. Mit várunk mi első sorban a vármegyétől? Vajjon a közigazgatás pontos teljesítését? Hissen akkor jobb volna az államosítás! De nem ezért akarjuk fenntartani és ápolni a magyar vármegyét, hanem azért, mert válság esetén *ez a magyar alkotmány egyetlen, igazi biztosítóéka.* Az alkotmány helyreállítása óta folyton azt hallottuk és olvastuk: *meg kell erősíteni a vármegyét!* Mivel erősítjük meg? Azzal, hogy újra beválasztjuk a darabantokat? De meg lehet igenis erősíteni azzal, ha a *központi szervet egészséges magyar talajba ültetjük át*, ahol a törvényhatóság hatalmi tényezői, támasza, segítségére találhat a hazafias érzelmű társadalomban, annak szellemi és anyagi erőiben, ahol ezen *hatalmi tényezők nem sorvadnak el a sablonos közigazgatásban*, hanem ahol a társadalom segítségével *termékenyen és eredményesen működhetnek az igazi cél: a magyar kultúra erősítésére.*

Aranyos Marót és vidéke könnyedén tultette magát a nehéz kérdésem; *kicsinyes helyi érdekeit féltnél elejtette a magasabb szempontokat*, s lelkesen szavazott bizalmat azoknak, akiket ő maga is a nemzeti visszahatás nyomása alatt megtagadott és elítélt. Tempora mutantur . . . de nagy kérdés, vajjon a darabantok megváltoznak-e?

Különfélék.

— **A Bars mai számával megnyitjuk** lapunk politikai jellegének évsorozatát. Amint a letűnt közel három évtizedes munkálkodásunk alatt semmiféle hatalommal, hatósággal, társulatokkal, egyesekkel függő viszonyban nem állottunk, meg fogjuk őrizni ezental is teljes önállóságunkat s haladunk tovább, szilárd kitarással a függetlenségnek rögzös, fásasztó utain, bizva önmagunkban, lapunk kipróbált, harcdezt munkatársai-ban és lapunk közönségének nagyrabecsült jóindulatában. — A lapot mint főszerkesztő ezental is *Holló* Sándor irányítja, vezérelti, támogatva az ő hűségű munkatársa dr. *Kersék* János által, kinek ihletett ifjúkori költeményei és komoly tartalmas közleményei mind g oly méltó helyet töltöttek be; felelős szerkesztőnk dr. *Katona* János lesz, ki örömmel, hivatással lépett a Bars kötelekébe, ki felrisszító passzó erejével igyekszik új életet kölcsönözni lapunknak és a körében serlegelt régibb és újabb munkatársak támogatása mellett gondoskodik arról, hogy a Bars ezental is oly szives fogadtatásban, szeretetben részesüljön lapunk közönségénél, mint eddig.

— **Városi közgyűlés.** Léva rt. város képviselőtestülete f. hó 3-ik napján tartotta évnegyedes rendes közgyűlést. A polgármesteri jelentésből eredőleg a közgyűlés a pénztárvizsgáló bizottságba két póttagot választott *Faragó* Samu és *Mercader* Alajos személyében. — A polgármester jelentette ezután a 615000 koronás kamat nélküli kölcsön dolgát: a pénzügyminiszter *nincs abban a helyzetben*, hogy a város kérelmét teljesíthesse. — A közgyűlés örvendetea tudomásul vette a törvb. bizottság dec. 12-iki határozatát, továbbá a várkastély megvételére vonatkozó ajánlatokat, de csak az aláírástok megtörténte után fog tovább intézkedni, addig *is szükség* esetre fűtéssel és világítással ingyen ajánlja fel a törvényhatóság részére tanácskozási helyiségül a város háza nagytermét. — Monaco Mosé kielégítésére a város 15,937 korona 90 fillért szavazott meg, a közigazgatási bizottság a vállalkozó összes követeléseinek megfizetésére kötelezte a várost (24,916 K. 24 fillér), ezen határozatot az ügyész megappellálta. — A törvényhatóság is jóváhagyta az új tanítóképző telkének vétel-ügyeit. — A Kherndl-féle földek kisajátítási tárgyalása a febr. 4-én tartandó közgyűlésre halasztott, mert a névszerinti

szavazáshoz nem volt elegendő tag. — A közgyűlés felhatalmazta a tanácsot, hogy addig is, míg az új költségvetés megszerzéséig, a réginek keretében intézkedhesek. — Elrendelte a közgyűlés, hogy a szükségesé vált számtisztviselői állásra pályázat hirdettesék (fizetése 1600 korona, 360 korona lakáspénz, életfogytig való választás.) — Ismertetett tárgyalásra adott alkalmat a villanyvilágítás ügye. Tudvalevőleg december 27-től már csak félerővel világítottak, 30-án pedig nem volt világítás. A tanács azonnal intézkedett, s erről a javaslatában adott számot. Először is a szerződésből eredőleg a villanyos társaságra 532 korona 97 fillér póenzéle megfizetését róta ki, aztán pedig ajánlotta, hogy a társaság kérelmének — melyben 6 heti haladékot kér a szükséges javítások eszközésére hely adassék, végül a kerék. minisztertől szakértő kiküldetését kéri. A közgyűlés csak a bírságot vette tudomásul, a másik két pontban nem fogadta el a tanács javaslatát, hanem utasította a polgármestert, hogy egyrészt szólítsa fel a társaságot szerződésbeli kötelezettségeinek pontos teljesítésére, másrészt keresen mód t arra, hogy a városra nézve hátrányos és hiányos szerződés megmáltassék. — A rendőrkapitány előadta a hordár és bérszolga iparról alkotott szabályrendelet életbeléptetését. — A városi mérnök bemutatta az 1908-ik évi közmunka összeirásai és kivétési lajstromot. E szerint összeirattak 23 emeletes, és 693 földszintes épület. Összeirattak 403 ígás és 2770 $\frac{1}{2}$ gyalog napzám, természetben végzetik 247 $\frac{1}{2}$ ígás, 314 kézi napzám, marad pénzül megtérítendő 4508 korona 60 fillér. Szemerédy képviselő kérelmére a munkálát kisdattott felülvizálatra a jogi szakosztálynak. — A közgyűlés elrendelte, hogy Eszterházy herceghez, dr. Halasy Kálmán segítségével és közreműködésével iratoknak a kismartoni levéltárból átengedése iránt. — Tudomásul vette a közgyűlés a főgimnázium 1906-7 évi zárszámadásait, egyben elfogadta, hogy a befolyó tandíjat eszentul a városi házipénztár kezelje. — Hosszu vita keletkezett a Lévai Sportegylet kerelmének ügyében. — Az egyesület ugyanis a dögtérnek a saját céljára való korlátlan átengedését kérelmezte a várostól. A tanács javaslata az volt, hogy korlátlanul ingatlant átengedni nem lehet, hanem új, 30 nap határidőt tűz ki a dolog érdemleges tárgyalására. A képviselőtestület egy része merően ellenzte a kérelmet teljesítését, aszal, hogy a jelzett befásított térre a közönségnek üdülés szempontjából szükség van, másrészt gyalogut is vezet rajta keresztül, de azután Dr. Kmoskó Béla, Medveczky Sándor és különösen Dr. Karafiath Márius többszöri felszólalásai és ad homines alkalmazott érvei után a merev álláspont enyhült, belátván, hogy a Sport Egylet vállalkozásából mindenesetre a város közönsége fog nyerni. A kérelem 30 nap mulva érdemlegesen fog tárgyalatni. — A főjegyző bemutatja az 1908. évi képviselők névjegyzékét; a közgyűlés tudomásul vette a jogi személyek meghatalmazottjait. — Több kisebb jelentőségű ügy elvégzése után a közgyűlés este 7 órakor véget ért.

— **Kinevezés.** A király dr. Szabó Lajos verseci járásbírói albirót, városunk szülöttét perlassi kir. járásbíróvá nevezte ki.

— **Halálozás.** Ismét egy közszerepetben álló lévai öreg ur haláláról adunk hírt: a jólelkű, kedves Leyrer Károly folyó hó 3-án. életének 78-ik évében elhunyt. Mélyen megszorodott gyermekei a következő gyászjelentést adták ki: Alulírottak úgy magunk, mint az összes rokonság nevében mély fájdalommal megtörve jelentjük, hogy forrón szeretett édes atyánk, nagyatyánk és apóunk Leyrer Károly nyug. gazdatiszt 1908. január hó 3-án d. u. 3 órakor, élete 78-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult hült teteme f. é. január hó 5-én d. u. 2 órakor fog az ágot. ev. egyház szertartásai szerint a lévai sírkertben örök nyugalomra tétetni. Léva, 1908. január 3. Béke hamvaira! Leyrer Stefánia férj. Taubinger Agostonné, Leyrer Anna férj. Jovag Elsner Hugóné, Leyrer

Izabella férj. Halbwirt Ferenczné, Leyrer Károly, Leyrer László gyermekei, Taubinger Zoltán, Taubinger Béla, Halbwirt Oskár, Halbwirt Elza, Halbwirt Bella, Leyrer Laci, Leyrer Karcsi, Leyrer Anti unokái, Taubinger Agoston, Jovag Elsner Hugó, Halbwirt Ferenc vejei, Leyrer Lászlóné szül. d. öri Gyapay Antonia menyé.

— **Lévaiak a távolból.** A mult hó 30-ik napján egy kedves levélben ismét 200 koronára ajánlat érkezett a várépület megvételének céljára. Ez is messziről jött: Temesvárról. Talán főösleges is megjegyezni, hogy a mi kedves Matyi bátyánk a tettes. Levélében ajánlja, hogy jó volna ismét irodát szervezni a hazában és a nagy világban elszórt Gyűkerek kinyomozása és figyelmük ölhívása végett, úgy amint azt már egyszer a mai főgimnáziumi épület vajudása idején az egyik szünetidőben Holló Sándor szervezte. Nagyon szép, tekintélyes gardát tennének ki az idegenben élő és működő gyűkerek, és amint mi őket ismerjük, bizton hisszük, hogy ha tudomást szereznek arról, hogy szülőföldjüknél szükségese van erkölcsi, esetleg anyagi támogatásukra, felhívás nélkül, önként ajánlják fel segítségüket, amint azt ezuttal is Laky Mátyás nemes példája megmutatta.

— **Eljegyzés.** Dr. Heinrich Győző lévai kir. albiró eljegyezte Trammer Olga kisaszonnyt, özv. Trammer Ferenczné fővárosi háztulajdonosnő bájós leányát. Kivá nunk sok szerencsét és boldogságot.

— **Villanyfogyasztók értekezlete.** Városunk villanyfogyasztói a napokban tapasztalt rendtelenségek s a már előbből kelt elégedetlenség folytán elhatározták, hogy közös erővel fogják serelemiket orvosolni. E célból ma vasárnap, d. é. 1/2 11 órakor a város háza nagytérben értekezletet tartanak, melyre az összes érdekelteket ezennel meghívják.

— **A lévai ev. ref. egyház új-év napján tartotta évi rendes közgyűlését** Birtha József lelkész és dr. Kersék János főgondnok elnöklété alatt. A közgyűlés a mult évi zárszámadásokat tárgyalta s jóváhagyta, úgy szintén elfogadta a jövő évi költségvetést. Ez után a kilépő presbiterek helyét töltötték be. Megválasztottak a presbitérium rendes tagjaivá: Varamay István, Szemerédy Lajos, Ördög Lajos, ifj. Galambos István, póttagokká: Tatár István, Korpás István, Tóth Károly, id. Szabó Dániel és Galambos András. Tiszteletbeli kurátor lett id. Zilay István, tiszteletbeli presbiterek Korpás János és id. Gál János. Ezzel akarta a közgyűlés irántuk régi hű és buzgó szolgálataikért halálját s elismerését leróni.

— **Gyászrovat.** A bars megyei körjegyző neozara, Both József, ujbari zörjegyző alig egy éve, hogy nyugalomba vonult, de a nyugalmat nem soká élvezhette; akit a munka nem birt megtörni, a foglalkozás hiánya megölte. Csajádja a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak mélyen megszorodott szívvél jelentik, maguk, valamint az összes rokonság nevében, a jó férj, szerető atya, nagypapa és após Both József nyugalmazott körjegyző folyó hó 29-én éjjel 1 órakor hosszas szenvedés után életének 67. évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai dec. hó 30-án d. u. 2 órakor fognak az ujbari református temetőben örök nyugalomra tétetni. Ujbars, 1907. december 29. özv. Both Józsefné, sz. Aranyossy Klementina mint neje. Bihari Kálmán, sz. Both Iona leánya. Bihari Kálmán veje. Bihari Ilonka, Bihari Béla, Bihari Zoltán, unokái. Aldás és béke lengjen porai felett.

— **A Selmeci Újság** már több közleményben adta jelét Léva város, s az ennek felvirágzásáért küzdő Bars iránt érzett rokonszervének. Mikor ennek jóleső örömmel kifejezést adunk, szívből kívánjuk, hogy a Selmeci Újság eredményesen munkálkodjék eszentul is azon irányban, amit nemes céljával kitűsött, az ősi Bányaváros mindennemű felvirágztatására. Reméljük, hogy kedves laprásunknak a saját városa iránt érzett — bár érthető — pesszimistikus felfogása épen az ő közreműködése által rövid időn belül jóra fog változni.

— **A lévai posta jubileuma.** Most új v. napján volt 25-ik éfordulója annak, hogy a lévai posta-hivatal kincstári kezelés alá került. Akkoriban volt a postán 1 főnök, 3 tisztségviselő és 3 szolga. 30 év előtt pedig néhai Bolemann János egy kisaszonnyal és egyetlen postaszolgáival bonyolította le a lévai forgalmat. Ma van a lévai postahivatalban: 1 főnök, 12 tisztségviselő és 10 szolga.

— **Áthelyezés.** Tóth Géza lévai kir. járásbíró, ki hivatalát nálunk még el sem foglalta, és Csepány Elemér nagyzámndi kir. járásbíró saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte t. k.

— **Gyászjelet.** Mokok János, Kisujfalun. nyug. jegyzője életének 74-ik évében Budapesten elhunyt. Gyermekei kivül számos unoka és dédunoka gyászolja az érdemes öreg ur halálát, kiből Kís Gyula lévai tanító aósát veszítette el.

— **Új nevelő.** Az egri tanítóképzőhöz tanárá kinevezett Benkőczy Emil helyébe Ferenczy István bizott meg az áll. tanítóképzőben a nevelői teendők elvégzésével.

— **Villanyosságai zavarok.** A mult év utolsó előtti napján sötétségre virradtunk (ha ugyan lehetséges az ilyen képtelenség.) Már napokkal előbb gyengén adták le a villanyosságot, mert az egyik masina teljesen felmondta a szolgálatot, a másiknak meg a tengelye körül volt hiba, s a telepről figyelmeztették is a közönséget, hogy takarékoskodni tessék, mert nem csurran, csak cseppen; az utcán már kora estétől 11 óra utáni gyengébb világítás fényeskedett. Amint mondtuk, 30-án beütött a krach: d. u. 5 óra tájban nagyot lobbantak a "testek" a ráborult a városra az egyiptomi sötétség. Egyszerű nagy keletje lett a gyertyának és petróleumnak. De inkább a gyertyának, mert a petróleum-lámpák nem voltak felszerelve s nagyjórészt a padláson élvezték a jól megeredemelt nyugalmat. A gyertya közvetítéssel is foglalkozó lévai szappangyárosok aznap este pezsgőt ittanak. A kávéházakban olyan ajátatos méceék pislogtak, akárcsak az Orbán-kápolnában. De azért szerencsésen átaludtuk az éjjelt. Közben fellelegrafáltak két villamos mérnököt, akik Szilveszter estéjére úgy — ahogy rendbe hozták a masinát és világított megint, csak az ivlámpák nem fényeskedtek. A sötétségi kalandnak pedig az lett az eredménye, hogy a fogyasztók gyűléseznek és szírajkolni készülnek.

— **Katonai kiképzés a középiskolákban.** Egy új pedagógiai reformról, a katonai kiképzésről van szó, amelyet a közoktatásügyi kormány a honvédelmi miniszteriummal egyértelműen már a folyó iskolai évben életbe fog léptetni. A honvédelmi miniszter a tankerületi főigazgatóságok ajánlatára az ország tizenkét középiskoláját választotta ki-e célra. Katonai tanfolyamok lesznek Budapesten, Nagyváradon, Debrecenben, Zomborban, Déván, Balassagyarmaton, Szatmáron, Győrött, Pozsonyban, ahol mindenütt a honvédtiszterek egyik tagja fogja a fegyvergyakorlatokat előadni hetenkint egyszer az ifjusági játékdélutánonk keretében. A honvédelmi miniszter most terjedelmes leiratot intézett a tankerületi főigazgatóságokhoz s ebben a rendelkezésben tájékoztató utasításokat ad a kiválasztott középiskolák igazgatóinak, hogy mily módon szervezzék a katonai kiképzést, fegyverkezelést és céllovést. Egy tanár örszéssel mellett a kiküldött honvédtiszert vezetésével már a jövő év januárjában megkezdik a fegyvergyakorlatokat a VII. és VIII. osztályú növendékek. Mondanunk se kell, hogy mily nagyjelentőségű ez a reform, mert így lehetőleg könnyed játék formájában vezetik be az ifjuságot a katonai kiképzés legterhebb tudnivalóiba s megkönyvitik az önkéntes szolgálatot. A honvédelmi miniszter erre vonatkozólag a középiskoláktól részletes tervet kéri, hogy mi módon tartják lehetők a reformok leggyyszerűbb megvalósítását. Ezenkívül a gyakorlatok eredményéről havonkint jelentést kéri s az év végén részletes statisztikában számolnak be a gyakorlatok vezetői, hogy mennyire felelnek meg a gyakorlatnak az új reformok.

Fényes vadászati eredmény.

Ez bizony ritkaság ez idén, mikor általában nagy vadinség uralkodik. A jól gondozott, szakaszterületen készült vadászterület azonban kiheverti az idő viszontagságait. Így pl. a tótmegyeri Károlyi-féle uradalomban az elmúlt évben a vadászati eredmény a következő volt: 30 őzbak, 4 suta, 13301 mezei nyul, 2000 úregi nyul, 4002 fácán, 10,566 fogoly, 275 fűrj, 34 tuzok, 1 vadliba, 3 vadkacsa, 2 szalonka, 3 róka, 1 vadmacska, 2 nyest, 241 sörény, 1172 menyét. Ezeküvül löttek még 898 kóbor ebet és macskát, 270 aürdisznót, 2 sast, 496 sólymot és kányát, 319 vércsát, 1280 varjút és szarkát és 129-et vegyest. Összesen tehát 35040 darabot. De ilyen vadászterület egész Európában sem sok akad.

Egy darabban járásbíró tragédiája. Nyírbátorban agyonlőtte magát Vidovics Ferenc dr., volt szentendrei járásbíró, a ki nevét a örvénytelen kormányzat alatt, haszontalan viselkedése miatt széles körökben ismertté tette. Szent-Eudrén egy politikai gyűlést is hívott össze s ezért fegyelmi eljárás indítottak ellene és a kuria fegyelmi tanácsa 200 korona pénzbüntetésre ítélte. A megváltozott politikai viszonyok folytán azonban nem maradhatott meg a bírói székhelyen és hosszabb szabad ágra ment. Időközben családi viszályok is nyugtalanították a szerencsétlen bírót s neje is elvált tőle. Késétségbeesve, feldúlt lelkülettel utazott Nyírbátorba rokonaihoz és a karácsonyi ünnepek előtt egy őrizetlen pillanatban fűbelőtte magát.

A F. M. K. E. óvónői érdekében. A. F. M. K. E. elnöksége, a jubiláris közgyűlés határozatához képest, az egyesületi óvónők fizetésének rendezése s illetőleg az állami óvónők fizetésével és egyéb jövedelmeivel egy összegben való megállapítása tárgyában, alaposan indokolt fölterjesztést intézett Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Ezzel az állami óvónő — fejtegeti meggyőzően a fölterjesztés — akit a véletlen szerencse az óvónő-képzésből egyenesen valamely állami óvodához juttat, huszonöt évi szolgálat után, tehát 43 éves korában, az ötödéves korpótlékokkal az személyes pótlékkal együtt évi 1500 korona fizetésig viheti föl, még ha egy pillanatig sem szolgált nemzetiségi vidéken. Egyesületünk óvónői ellenben, akik mindannyian és állandóan nemzetiségi vidéken szolgálnak, huszonöt évi szolgálat után sem vihetik többre, mint legfeljebb 700 korona évi fizetésre. Hosszú, nehéz és hazafias szolgálatuk jutalmául tehát az, hogy öreg napjaikban még fele fizetésük sincs, mint az állam óvónőinek. Miután az egyesület óvónőinek ezen aránytalan és igazságtalan javadalmaszását, megfelelő alap és anyagi eszközök hiányában, belátható időközön belül és a saját erőiből rendezni nem képes, a vallás- közoktatásügyi miniszterhez fordul s azon az alapon, hogy a kisedővás ma már állami feladat, arra kéri a minisztert, hogy az összes egyesületi óvónőket nevezze ki állami óvónőnek vagy pedig évi 2600 korona külön államegéllyel nyújtson módot az egyesületnek arra, hogy óvónőinek évi fizetését 800 koronára emelhesse s egyidejűleg adja meg az egyesületi óvónőnek az ötödéves korpótlékokat s az állami óvónőkkel egyenlő személyes működési pótlékok. — Eryben főkéri a Felvidék összes országgyűlési képviselőit, hogy ezen méltányos és humánus kérését a miniszternél támogatni sziveskedjenek s a mennyiben időközben intézkedés nem történik, a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával tegyenek megfelelő indítványt.

Szinelődás Kistapolcsanyban. Karácsony másodnapján Kozma Andor „Karácsonyi álom“ című szinjátékát és Maszlaghy Ferenc „Két karácsony est“ című kétfelvonásos szindarabját adták elő az iskolás gyermekek. — 42 korona 50 fillér bevételből 21 korona a tiszta jövedelem, a mely összeg a F. M. K. E. népkönyvtár gyarapítására fordítatik.

Közgyűlés Afrikában azaz hogy sőtétben. A 3-iki városi közgyűlésen esett meg, hogy éppen a villanyos botrányokról

volt szó, Báthy László prépost-plébános a nálla megszokott jó indulattal bistatta a közgyűlést, hogy ne hamarkodjunk el a dolgot, a vesetőség mindent megteess, hogy rendbehossa a telepet, remélhető, hogy a multkori eset nem ismétlődik és . . . . . hirtelen sötét lett a terem, kialudt a villany. Hamarjában kerítettek 3 lámpát, amellott folyt tovább a tanácskozás. Mikor aztán úgy egy óra múlva ismét kigyulladtak a villanylámpák, a rendőrök ki akarták vinni a petróleum-alkalmatlanságokat, de a városatyák nem engedték, nem bíznán a villanyos masinában.

Népesedési statisztika. Az 1907-ik évben Léván született összesen 255 gyermek: vallás szerint: róm. kath. 161; — ev. ref. 38; — ág. ev. 9; — izr. 30; 2 külföldi (1 ág. ev.; 1 izr.), halva született 15 gyermek. — Házasság kötött 68; r. kath. 37; ev. ref. 8; izr. 8; vegyes 15. — Halálozás: 209; r. kath. 152; ev. ref. 31, ág. ev. 8; izr. 18. A halálozások száma igen nagyknak látszik különösen a róm. katolikusoknál, ezt a látásatos nagy számot az okozza, hogy a lévai közközhásban a mult évben elhalt 24 r. kath. vallású egyén, akik mind idegenek, tulnyomó részben a felső Garam völgyéből valók. Ezt betudva az évi szaporulat a r. katolikusoknál 33, az izraelitáknál 13, az ev. reformátusoknál 7; ág. evangélikusoknál 2.

Az emberi állat. Srapák Ráfael lévai cipész neje öltöztetés közben gyanus betegséget észlelt 9 éves kis leányán. Orvost hívtattak s az konstatálta, hogy valami lelketlen ember a gyermeket megrontotta. Ekor a szülők faggatására a gyermek bevallotta, hogy mikor a szülei nem voltak otthon, a náluk dolgozó Gergely Lajos 23 éves cipészsegéd ellene merényletet követett el. A rendőrség a szülők feljelentésére letartóztatta s a bírósághoz kísérte a magáról megfellebbezett legényt.

Az új adókvetési ciklus. 1908 évben kezdődik az új adókvetés, amikor tudvalevőleg a következő három évre az adókvetést meg kell ejteni. A közönség bizonyos ideganséggel néz elebe az új kvetésnek, az adóreform folytán teljes bizonytalanságban van e tekintetben, miként fog a helyzet alakulni. Általában azt hiszik, hogy az adókvetés új alapokon fog végbemenni, pedig — illetékes helyen szerzeti érteülésünk szerint — az 1908. évi adókvetés egészen a régi alapokon fog végbemenni, mintán ez másképp nem is lehet, mert az új adójavaslatok már kellő időre törvényvé nem váhatnak. Az 1908. évi adókvetés azonban csak az 1908. évre bír majd hatállyal, az 1909. és 1910. évre történő adómegállapításokat az új adótörvények hatálylanitani forják és a pénzügyminisztert felhatalmazták, hogy 1909-ben az új alapon új adókvetést ejtessen meg.

A Bajai milliós főnyeremény pőrös ügye még mindig nincsen eldöntve. A pör tudvalevőleg abból származott, hogy Eckert Antal bajai lakos az ottani Kereskedelmi és Iparbankot azzal vádolja, hogy résstetivét, a mely szerinte eredetileg a milliót nyert számot tartalmazta, kiserélték és ezzel őt a milliós főnyereménytől elűtötték. Az egész bonyodalom nem keltezett volna, ha Eckert Antal sorsolási lapot járatott volna, mert ebben az esetben már másnap tudta volna, hogy nyert-e a sorsjegye és — ha csakugyan az övé volt a milliót nyert szám, a résstetivét nem adta volna ki a keszéből. Látni való ebből, hogy mindenkire nézve, akinek értékpapirjai és különösen sorsjegyei vannak, feleltes fontos egy jó sorsolási lapnak a járataés. Ilyennek, van elismerve a Pénzügyi Hírlap a melynek sorsolási résstét a Pénzügyi Utmutató-t a legilletékesebb helyek, jelesen a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközönyt, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett lapot hivatalosan ajánlottak. A lap előfétői a januári számmal ingyen kapnak egy sorsolási Naptárt, továbbá kapják a Pénzügyi és Tőzsdéi Évkönyv-et, a mely sok más hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1907 év végéig kihusott

de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek hivatalos kimutatását, úgy hogy e könyvből mindenki azonnal megtudhatja, vajjon sorsjegye ki van-e már huva vagy nincs? A Pénzügyi Hírlap előfizetési ára 5 korona, a mely összeg postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba (Rákóczi ut 44), a honnan kívánatra mutalványszámokat is küldenek.

Hivatalos közlemény.

I.

6999/1907 szám.

Hirdetmény!

Léva r. t. város képviselőtestülete 1907 évi október 31-én tartott közgyűlésében 5989/1907 sz. alatti hozott határozatával a marhavásár mai területének kibővítését határozván el, e célból a róm. kath. plébánia földbirtokából a szükséges területnek tulajdonjogai megszerzését — vétel vagy kisajátítás útján tervebe vette, — az 1886 évi XXII. t. cs. 110. §-a értelmében azon ügynek érdemleges tárgyalására a névszerinti szavazás utáni határozat meghozatalára 1908 évi január hó 29-ik napjának d. u. 4 óájára közgyűlés összehívását rendelte el. — amidőn azon határozatot ezennel kihirdetem és közhírré teszem, azon közgyűléseire a képviselőtestület összes tagjait: ez uton is tisztelettel meghívom.

Léva, 1907. évi november hó 28-én.

Bódogh Lajos
polgármester.

II.

5/1908 szám:

Hirdetmény!

Ezennel közhírré tétetik, hogy a föld és ház ingatlanokra telekkönyvileg bekebelezett községneknek a városi adóhivatalnál leendő bejelentési határidejük elérkezvén, felhivatnak mindazon adózók, akiknek ingatlanait kölesön terheli, hogy vallomásaikat 1908 évi február hó 1-ig annál is inkább nyújtsák be, mert azontul a vallomási ivatek a városi adóhivatal többé figyelembe nem veheti.

A vallomások benyújtásához szükséges nyomtatványok az érdekelt felek részére a városi adóhivatal által szolgáltatnak ki.

Városi adóhivatal

Léván, 1908. évi január hó 3-án.

Koczisik Lajos
adóírv. főnök.

Közönség köréből.

Kimutatás.

A lévai iparos olvasókör által karácsony másodnapján tartott s felolvasással egybekötött társas estélyen a következő kegyes felülfizetések történtek. u. m. Kovácsik Samu 6 kor. 80 fill. Faragó Samu 2 kor. 40 fill. Csornák Izidor, Tóth András Pressolánssky Béla, N. N., 2—2 korona. Weiss Zsigmond, Bay Ignác, Vörösmarthy Miklós, 1 kor. 80 fillérvél. Lövinger Henrik, Ondrejkovics Lajos, Gunyics Sándor, Vég N, Kun József N. N., ifj. Kovácsik János 1 kor. 40 fillérvél. Fürst N., Alt János, 1 kor. 20 fillérvél. Markly József. Dányi Béla, Bözserményi Ferenc, Macek Ferenc, Györgyi Lajos, Fizely Lajos, Demjén Jenő, Molnár Sándor, Nagy József, vasuti Veres Lajos nyug. tanító 1—1 koronájával. Tóth Kalmán, Melk József, Fendt Gyula, Szarka Gyula, Mosonyi Ferencs, Nagy János, Szabó Sándor, Ondrejkovics Ado f, Mészáros József, Hegedüs Béla, Mitschke József, 80—80 fillérvél. ifj. Galambos István, Pál Imre 60 fillérvél. Knapp Zsigmond, Szemerédy Lajos, Kovács N, Pindur József, Akács József, Bosóky Gyula, Brtha Ármin, Róssás N., Dosztál Jánosné, Hender Attila, Spira Mór, Liaka N., Mészáros N., Barthos István, Klain Ödön, Kertész Béla, Vidinszky

N., Gyurics N., Bély Ferencz, Borosányi Gyula. N. N., Schultzs Ignác, Stukovszky N., 40—40 fillérréval. Konta Károly, Fridman Gyula, Lutovszky N., Gyurcsinkáné, Koncez N., Csab János, Szenczey Béla, Kaucsár József, Kiss István, Balogh N., 20—20 fillérréval. Így az összes bevétel volt 322 kor. 40 fillér. Kiadás 87 kor 16 fillér. Maradvány 235 kor. 24 fillér.

Nem mulaszthatja el a kör választmánya, hogy mind azon kegyes felelősöknek, mind pedig azon igen tisztelt személyiségeknek, a kik a kör estélyén fáradságot nem kímélve szereplésükkel a sikerhez hozzá járultak, hogy az uton is köszönetet ne szavazzon.

Egyben helyre igazítás végett felemlítjük, hogy a már előző számban kimutatott személyek közül Fizély Imre mint 2-ik Kohn tévedésből kimaradt; kinek pedig elmaradása folytán a darabot nem lehetett volna előadni, mit az uton hozunk helyre.

Léva 1907 évi dec. hó 31-én.

Az elnökség.

Köszönetnyilvánítás.

A nagysáori körjegyzőség utján: Nagysáor község részéről 8 kor. 88 fill. Kissáor 16 kor. 74 fill. Szódó 4 kor. Nemesoroszi 5 kor. 40 fill. Szilassy Sándorné urasszony gyűjtőperselyéből 20 kor. 56 fill. Dobay István garamölki urad. intéző urtól — Leidenfrost Tódorné urasszony á'tal 20 kor. Garamsolymos község részéről 2 kor. késpénst, buza és burgonyát; Garamapáti község részéről bab és burgonyát; Rudny Béla slózsemberi nagybirtokos urtól 2 szék lisztet és 5 szék burgonyát; Weiss Simon urtól pedig jagger ruhákat kaptunk Stefánia árvaházunk céljaira.

Amidőn fenti kegyes adományok kézhöz vételét — e lap szívesességéből — nyilvános az is szerencsének elismerni, fogadják a nemeslelkű emberbarátok kis arvánkkal éreztetett jóságukért leghálásabb köszönetünket.

Léva, 1907. december hó 31.

Leidenfrost Tódorné Faragó Sámuel
nögytl. th. elnök nögytl. titkár.

Nyilvános köszönet.

Mindazon jóbarátunk és ismerőseink, kik felejtethetetlen jó anyánk elhunytá alkalmából részvételükkel fájdalomunkat enyhítették, fogadják az uton is köszönetünket.

Léva, 1907. december 31.

Welsz Bernát és családja

Hálás köszönetet

nyilvánítok az uton is mindazon jó barátainknak és ismerőseimnek, kik felejtethetetlen jó fiam elhunytával ért mély fájdalomunkban — szíves részvételükkel — osztoztak.

Léva, 1908. január 1.

Agárdy Sándor.

Irodalom és művészet.

A „Divat Szalon-t, Magyarország egyetlen komoly és hasznos irányú női lapját ajánljuk olvasóink figyelmébe. A mai súlyos gazdasági viszonyok között, mikor feltétlenül megköveteljük a család minden asszonyától, hogy a dolgozó férfi mellé állva, a maga házikörében szorgalmával, ügyességével, megtakarítása a nehezen szerzett filléreket, teljes megnyugvással vihetjük be otthonunkba a Divat Szalont, melynek minden törekvése odairányul, hogy a leghasznosabb formák között fejjeze be a leánynevelést és álljon támaszul a feleségek és anyák mellett. Tanít szabni-varrni a es á'tal hatalmas fegyvert ad a nő kezébe a divat ellen, melyet mellőzni, megtagadni ugy sem lehet, hanem vele kiegyezni asszonyi kötelesség. Kedvet ébreszt, oszkoztok nyujt arra, hogy fiatal anyák a

gyermekkel foglalkozzanak: késsítsék a ruháskáikat, játékszereiket, kezbe adassanak az olvasnivalóikat és rendezhessék a játékaikat. Uyanígy foglalkozik a háztartás vezetéseinek kérdéseivel, az otthon cionosításával a főképen azokkal az otthon végezhető házi munkákkal, melyeknek eredménye tekintélyes megtakarítás. Szórakoztatás céljából pedig egy, a divatlap fogalmát tekintélyesen fölűmuló szpirodalmi részt is ad, melynek válogatott közleményeit kiváló írők szolgáltatják. Szerkesztői postáját pedig, a női lapnál oly fontos, szinte életkérdéssé, benső összeköttetéssé, gondviselészerű vezetéssé fejtett rovatot, maga a szerkesztő: Szabóné Nógáll Janka intézi el, a kihez igazi gyermeki szeretettel járulnak hosszú évek óta bajban, gondban, tanácstalanságban szenvedő hivesei, hogy azokat folyton vigasztalja, báorítas, fevilágosítsa, s aszonyi kötelességeiben megértsse. Nemes, értékes házi barát a Divat Szalon, melynek kiállításra is pazar pompával bizonyítja be, hogy az előkelő magyar ur hölgyek kezébe való. Előfizetési ára: egész évre 12 kor., melléklettel, szabásivekkel, zeneművekkel, szines nyomásu képekkel egyben. Mutatványszámokat ingyen és b rmentve küld a Divat Szalon kiadóhivatala, Budapest, IV., Eskü-ut 5. és megrendelhető Nyitrai és Tsa könyvkereskedésében Léván.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.
1907 évi december 29-től 1908-évi január hó 5-éig Születés.

A szülők neve	gyermek neve	A gyermek neve
Nagy József Makacs Julianna	leány	Vilma
Holeczka Sándor Piecka M.	fiu	László
ifj. Matusek Gy. Turpinsaky E	leány	Erzsébet
Frajka István Vassaráb B.	fiu	halva szül.

Halálozas.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
ösv. Tóth Józsefné	66 éves	végkimerülés
ösv. Leyrer Károly	77	végkimerülés

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány
Buzsa m.-máshasánként 23 kor. 40 fill. 24 kor. 20 fill. — Kétszeres 21 kor. 80 fill. 22 kor. 40 fill. — Rossz 21 kor. 60 fill. 22 kor 60 fill. — Árpa 13 kor. 80 fill. 14 kor. 80 fill. — Zab 16 kor. 20 fill. 16 kor. 60 fill — Kukorica 13 kor. 20 fill. 14 kor. 40 fill — Lencse 29 kor. — fill. 29 kor. 60 fill. — Bab 14 kor 40 fill. 14 kor. 80 fill — Köles — 9 kor. 80 fill. —
Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere, természetesll arankamentes kor. 175 —185- Vörös lóhere kis arankás kor. 170 —175. Vörös lóhere nagy arankás kor. 155 —160. Lucerna, természetesll arankamentes kor. 155—160. Lucerna, világos szemű arankás kor. 145—150. Lucerna, barnás színű kor. 135—140. B borher kor. 36—40 Baltacim kor. 32—34. Tavasszi búkköny 18—20. kor. Muharmag kor. 15—16.

Nyilttér.

Kiadó lakás.

Mártonfi-utca 12 házszám alatt igen jó forgalmu bolt helyiség, két szoba konyha, élés kamra, pince és más mellék helyiségekkel május hó 1-től kiadó. Bővebb felvilágosítást a házban özgye Vankay Pálnénál.

Gyengeséget,

akár szervezeti fejletlenségből, akár betegségből származnék, gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió, melyet tökéletes táp-gyógy-szernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos a győzereje, s emellett

izletes és könnyen emészthető.

A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a SCOTT-féle Emulsióhoz, mely a leggyengébb gyomor-nak sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható: a gyógyszerertárakban.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR.

Egybe, oldó házi-szer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona. Vidéki gyógyszerertárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító bedörzsolés, to és erősítő elismert, régi jóhírnevű házi-szer szagatás és hűlésből származó mindenemű betegségek ellen. Eredeti üveg ára 1 kor. 1.80 Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában.

Főszétküldési hely MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle

pemetefu cukorkánál!

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-felét kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van. 1 doboz ára 60 fillér. Csak RETHY-felét fogadjunk el

Eladó borok.

A garamkissallói és viski uradalmi pincekezelőség közhírré teszi, hogy az 1907 évi termésű asztali bor 12—20 hektoliter részletekben eladó. Felvilágosítással a pincekezelőségek szolgálnak

Kiadó lakás!

Négy szobás lakás konyha és mellék helyiségekkel május hó 1-től kiadó Kossuth-utca 9 szám alatt.

V a l ó d i Karlocai Ürmös

Literje 80 krajcár.

kapható:

Demjén Jenőnél

kö. ponti étterem.

Üzleti értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy üzletemet a **Forgács-féle** házból a **Kern Testvérek** üzletével szemben fekvő **Friedmann-féle** házba helyeztem át.

További szives pártfogást kér

Ghimessy Mihály.

szabó mester.

Tűzifa és porosz köszén

megrende éseket elfogad és házhoz szállit

Braun József és fia.

Eladó szőlő.

Felső-Kákában egy 700 □-os nagyságú drót hálózattal kerített szőlő eladó. Értekezhetni lehet Ko-suth-utca 19 szám alatt.

K á v é.

1 kg. frt. kr.

New-Cuba kávé	1.60
Jamaikai legfinomabb	2.20
Kuba legfinomabb	2.20
Ceylon legfinomabb	2.10
Ceylon finom	2.—
Portorico finom, és Cuba	1.60 2.—
Gyöngy legfinomabb	1.60 2.— 2.20
Mocca legfinomabb	2.20
Arany Java legfinomabb	2.20
Brazíliai legfinomabb	1.60
Brazíliai II. rendű	1.30
Cuba pörkölt	2.— 2.40
Hungária kávé	1.20
Óröti kávé	1.—

Kapható:

Kern Testvéreknél, Léván.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közszenyénél, oszónál és meghűtéseknel, bedörzsölésköppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. nos.

Mindennapi szétküldés.

1907 évi 4263 szám.

Póthirdetmény

a zsarnóczi m. kir. erdőhivatal által 1907 évi 3636 szám alatt kibocsátott

Faeladási hirdetményhez.

A faeladási hirdetményben jelzett 1907-1911 évi vágásterületek fenyő épületfa választékának kihasználása után visszamaradó álló és fekvő fenyő-fáknak és törzsfarészeknek ösvön, illetve tő mellett az erdőben való eladása iránt **1908 évi január hó 13. napjának délelőtti 10¹/₂ órájára** hirdetett írásbeli versenytárgyaláshoz benyújtandó zárt írásbeli ajánlatok

az I. csoportra vonatkozólag 2000 korona

a II. „ „ „ 1000 „

bánatpénzzel szerelendők fel.

Miről ajánlatot tenni szándékozók az al értesitetnek, hogy a kellő bánatpénzzel fel nem szerelt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Zsarnócán, 1907. évi december hónapban.

M. kir. erdőhivatal.

Knapp Dávid

mezőgazdasági és varrógép raktára LÉVÁN.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

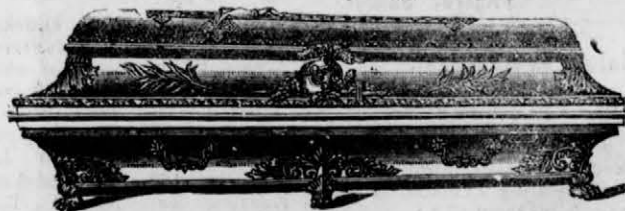
állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtökínésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettsége nélkül is — mindenkor szivesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálok.

HAZAI gyártmányú gépek

u. m. HOFHERR és SCHRANTZ féle gőzeséplő készletek, GANZ féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Fa- és ércokoporsók.

Szabadalmazott ércokoporsók Beschorner gyárából, légmentességű. **Gyermek** részére 18 koronától fölfelé. **Felnőtteknek** 60 koronától 100 koronáig.

F a k o p o r s ó

Gyermekeknek 4 koronától fölfelé. Felnőtteknek 16 koronától fölfelé.

Koszorú 1 kor. 80 fillértől 20-30 koronáig.

Raktár: KERN TESTVÉREKNEÉL LÉVÁN.